
Sunuş

DOI 10.32325/iadd.2019.0

Bilimsel çalışmalar içinde buldukları iktisadi, toplumsal, siyasi ortamdan soyutlanarak düşünülemez... Son kırk yıldır yaşamakta olduğumuz ama özellikle 2000'lerden itibaren uygulama alanları giderek genişleyen neoliberal politikaların sonuçları gündelik hayatımızın her alanına nüfuz eder hale geldi. Hem küresel hem de ülkesel çapta yaşanan siyasi, iktisadi, ekolojik ve toplumsal krizler günümüzde yapılan çalışmalarını derinden etkilemekte, şekillendirmekte ve aynı zamanda eleştirel yaklaşımların gelişmesine olanak vermekte. *Meltem'in* bu sayısında neoliberal politikaların tarıma, kırsal alanlara, gıdaya ve ekolojije taarruzunun farklı boyutlarını ve bu saldırılara karşı gelişen muhalefet biçimlerini okuma fırsatı bulacaksınız.

Araştırma bölümümüzde Akdeniz'e özgü iki tarımsal ürüne yer veriyoruz. Orkun Doğan çalışmasında zeytincilik politikalarının Cumhuriyet tarihi boyunca tarihsel gelişimini ele alırken özellikle 2000'ler sonrasına odaklanıyor ve bu dönemde zeytin ağacının ve zeytinliklerin geçirdiği ilk bakışta çelişkili gibi görünen süreci ayrıntılarıyla analiz ediyor. İkinci makalede ise Mesut Yüce Yıldız ve Tayfun Özkaya 20. yüzyılda buğdayın gelişimini merkeze alıyor. İkinci Dünya Savaşı sonrası endüstriyel buğdayın dünyadaki açlığa son vereceği konusundaki iddia ve bunun gerçekleşmemesinin yanı sıra bu tür buğday son elli yılda küresel çapta ekolojik ve tıbbi problemlere neden olmuştur. Yıldız ve Özkaya bu sorunlara çözüm üretmek amacıyla atalık buğday tohumlarıyla çevre ve insan dostu üretim yapmayı hedefleyen grupların işleyişlerini inceliyorlar ve insanlar, hayvanlar ve bitkiler arasında uyumlu bağların yeniden kurulması için geliştirilebilecek yerel ve ulusal politika önerileri sunuyorlar. Araştırma bölümünün son makalesinde Zeynep Özçam Türkiye'de uygulanan rüzgâr enerjisi politikalarının küresel neoliberal politikalar çerçevesinde nasıl şekillendiği ve bunun İzmir'in kırsal alanındaki iktisadi ve toplumsal sonuçları üzerine odaklanıyor. Zeytinliklerin, tohumun, toprağın metalaştırılarak piyasaya açık hale getirilmesinin farklı boyutlarıyla incelenmesi toplumsal muhalefet için de yol gösterici nitelik taşıyor.

Güncel bölümünün ilk yazısında Özden Coşkun Öner İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin İzmir'in tarihi kent merkezi Konak, Kemeraltı ve çevresinin fiziksel olarak çürümesini engellemek ve koruyarak kullanıma kazandırmak amacıyla sağlıklı hale getirilmesi ve canlandırılması için geliştirdiği "İzmir Tarih Projesi"nin mikro ölçekteki projelerinden biri olan Namazgâh Hamamı'nın restorasyonunu ele alıyor. Bu tür makro ölçekli bir planlama çerçevesinde mikro ölçekli projelerin teker teker hayata geçirilerek kent merkezinin canlandırılması turist ziyaretlerinin artması ve kent sakinlerinin tarihsel bellekleriyle ilişki kurmalarına olanak sağlaması açısından önem taşıyor. Özge Samancı

mutfak kültürümüzün ve alışkanlıklarımızın zaman içinde nasıl dönüştüğünü anlattığı yazısında domates, biber ve patates gibi günümüz yemeklerinin ana malzemelerinin bu topraklara geliş ve benimsenme hikâyelerini ele alıyor. Elias Kolovos ise İzmir ve Ege Bölgesi'nin en önemli ihracat ürünlerinden biri olan incirin 17. yüzyılda Andros Adası sakinleri için ne anlama geldiğini inceliyor. Vergilerden ve iklim belirsizliklerinden kendilerini olabildiğince korumaya çalışan ada halkı bir yandan beslenme sepetlerindeki ürünleri çeşitlendirmek diğer yandan da vergilerini ödemek ve buğday satın almak için, para gerektiğinde satmak üzere inciri kullanıyorlar. Böylece incir Kolovos'un bahsettiği "bahçe ekonomisi"nin önemli bir parçası haline geliyor. Bu bölümde son olarak Fatih Özden bizi kapitalist tarım-gıda sisteminin doğaya ve insanlara verdiği ekolojik, iktisadi ve toplumsal tahribata geri götürüyor ve 5 Mayıs 2019'da gerçekleşen "İzmir Gıda Toplulukları Panayırı"nu bu çerçeveden değerlendiriyor.

İzmir Akdeniz Akademisi geçtiğimiz yıl boyunca önemli faaliyetlere imza attı. Yedi panel olarak düzenlenen bir toplantı serisini "Akdeniz'in Kıyı Kentlerinde Sürdürülebilir Yaşam Uluslararası Sempozyumu" ile tamamladı. Sempozyumda öne çıkan noktaları düzenleyicileri değerlendiriyor. Bütüncül bir yaşamın ne olduğu sorusuna katılımcılarla birlikte beş hafta boyunca cevap arayan "Herkes için Ekolojik Okuryazarlık" seminerleri de düzenleyicileri tarafından anlatılıyor. Sürdürülebilirlik, kalkınma, yeşil büyüme gibi kavramlara eleştirel yaklaşan seminerler sadece katılımcıların ekoloji konusunda bilgi ve farkındalıklarının artmasına değil aynı zamanda toplumsal sorumluluklarını ve duyarlılıklarını fark etmelerine vesile olmayı amaçlıyor. Nejat Yentürk ise kendisinin boyozun tarihini anlattığı "Boyoz ve Keşkeğin Akdeniz'deki Yolculuğu" konferansını yazdı. Boyozun geçirdiği siyasi, iktisadi ve gastronomik dönüşümü uzun bir süredir araştıran Yentürk'ün bu unlu mamulü bir Akdeniz mirası ve İzmir böreği olarak tanımlamasının gerekçesini bu yazısında okuyabilirsiniz.

Alesta bölümümüz Erhan Akarçay'ın Nejat Yentürk'ün *Ayakiüstü İzmir: Sokak ve Fırın Lezzetleri* kitabını değerlendirmesiyle açılıyor. Bu kitabın İzmir ve Türkiye gastronomisi için klasik bir eser olacağını belirten Akarçay, bu çalışmanın benzer çalışmalar için teşvik unsuru olmasını umuyor. Son olarak Sedef Akgüngör Fatih Özden'in "Kırsal Kalkınmaya Etki Eden Başlıca Sosyo-Ekonomik ve Mekânsal Faktörlerin Analizi ve Uygun Kırsal Kalkınma Seçeneklerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma" başlıklı doktora tezini değerlendiriyor. Tezde İzmir'in Ödemiş, Bayındır, Torbalı, Tire ve Kiraz ilçelerinde yapılan saha araştırması kapsamında kırsal kalkınma politikalarının şekillendirmede rol oynaması gereken kriterler inceleniyor. Kırsal kalkınmaya bütünsel olarak yaklaşan tez, kalkınmanın mekânsal, sosyo-kültürel ve iktisadi boyutlarının bir arada ele alınması gerektiğini vurguluyor.

İyi okumalar.

Dilek Akyalçın Kaya